

rat. 2/5-66

M

KAIVAUSKERTOMUS KORPILANDEN LÄHDEMAEN

KIVIKAUTISESTA ASUINPAIKASTA

Timo Miettinen

1965

Esipuhe

Allekirjoittanut sai keväällä 1965 Muinaistieteelliseltä toimikunnalta tehtäväkseen suorittaa Korpilahden Putkilahden kylän Lähdemäen tilan maalla sijaitsevan kivikautisen asuinpaikan kaivauksen. Asuinpaikka oli löytenyt T. ja P. Miettisen Korpilahden pitäjän inventoinnin yhteydessä kesällä 1964. Koska tuolloin totesimme asuinpaikan sijainniltaan vaaranalaiseksi, päätettiin kaivaus suorittaa ensi tilassa, seuraavana kesänä.

Kaivaus suoritettiin 24.8 - 3.9 1965. Apuna toimivat fil.yo. Pekka Miettinen ja metsätm. Tapani Savela.

Helsingissä 30.4. 1966

Timo Miettinen

Pitäjä: Korpilahti

Kylä: Putkilahti

Talo: Lähdemäki, rek.n:o 1¹³⁰

Omistaja: mv. Reino Koskinen. os. Korpilahti, Putkilahti

Löydöt: KM 16823:1-234

Liitteet:

Valokuvat 1-15

Filmit 31534-48

Karttaliitteet 1-16

Ks. myös T. ja P. Niettisen inventointikertomusta Korpilahden pitäjältä v:lta 1964 top. arkistossa.

Asuinpaikan sijainti ja maaston kuvaus

Korpilahden Lähdemäen kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Putkilahden kylän keskustassa olevasta Lähdemäen tilasta n.35 m kaakkoon ja n.40 m itään kylän lävitse kaakosta luoteeseen kulkevasta maantiestä.

Asuinpaikan eteläpuolitse kulkee Ylisjärven keräpohjaan vievä itä-länsisuuntainen kylätie, joka haarautuu maantiestä asuinpaikan kohdalla. Kylätie on kymmenkunta vuotta sitten kulkenut hieman pohjoisempana, Lähdemäen karjapihan sivuitse. Talon pihaportin kohdalla haarautuvien vanhan ja uuden kylätien väliin jää n.40 m pitkä ja keskimäärin 4,5 m leveä ruohikko-kaista (ks. yleiskartta, liite 1 ja valok.1 ja 2). Sen keskikohdalla on luultavasti vanhan kaivon päällä n.5 m:n pituinen ja n.2,5 m:n levyinen jätettä sisältävä kiviröykkiö muistona paikalla ennen sijainneesta Ojalan nimisestä mökistä, jonka rakennuksia lienee ollut myös uuden kylätien kohdalla. Paikka kutsutaankin joskus vielä Ojalan pihaksi.

Paikka on loivasti ja tasaisesti länteen viettävää kuivaa hiekkarinnettä, joka maantien alapuolella muuttuu jyrkäksi törmäksi ja päättyy alavaan, vetiseen rantaniittyyn. Asuinpaikan yläpuolella rinne nousee loivasti vielä n. 100 m ja muuttuu sitten mäntykankaaksi. Asuinpaikka on n.160 m:n päässä lähimmästä rannasta; ko. vesialue, sokkeloinen salmi- ja lahtiverkosto yhdistää kylän pohjoispuolella olevan Ylisjärven Päijänteeseen. Kesäkuussa 1964 vaaitsimme inventoinnin yhteydessä asuinpaikan korkeuden Päijänteen

pinnasta. Ruohikkokaistan länsipäässä oleva kanto - paikalta oli viittisen vuotta sitten kaadettu mänty tien takia pois, - oli 12,5 m veden pinnasta. Asuinpaikka on näin ollen ilmeisesti Muinais-Päijänteiden rantatiekalla kuten useimmat muutkin Putkilahden lävitse pohjois-eteläsuunnassa kulkevan suuren hiekka-alueen asuinpaikat (ks. inv.kert.).

Ruohikkokaistan pinta oli ennen kaivausta n.20 cm vanhaa kylätietä ylempänä, mikä varmaankin johtui luonnollisesta kulumisesta, tien käytöstä. Uusi kylätie sen sijaan oli vain kymmenkunta cm alempana eikä sen ja ruohikkokaistan välillä ollut jyrkkää reunaa kuten vanhan tien kohdalla oli laita.

Kaivaus

Kaivauksen kiintopisteeksi otettiin ison luonnonkiven puuttuessa lähdemäen talon eteläpäädyssä olevan, talon kivijalkaan kiinnittyvän betonilukun reuna, jonka vaaitusluku oli 139. Rannon, joka v.1964 oli 12,5 m Päijänteiden pinnasta, vaaitusluku oli 185.

Kaivausalue oli varsin helppo määritellä ilman koekuoppia ja -ojia. Sekä vanhan että uuden kylätien reunat, joista jälkimmäisestä turve oli pitkän matkaa osittain poissa, toimivat erinomaisina "koeojina". Koska v.1964 inventoinnin yhteydessä (ks. inv.kert.) oli keramiikkaa löytynyt runsaasti heti kivikasan alapuolelta uuden tien syrjästä, mistä turvetta oli otettu tien parantamiseksi suurehkolta alueelta pois, sekä kaistan keskelle tehdystä koekuopasta, eikä muualta löytynyt juuri mitään, päätettiin kaivausalue sijoittaa ko. paikkaan. Kivikasan alapuolelle, mahdollisimman lähelle sitä, avattiin 8 ruutua, ruudut A5-8 ja B5-8, yht. 32 m²:n alue, kaivausalue 1 (ks. liitteet 2-10, valok. 2-7). Uuden tien, joka oli jatkuvasti tukkikuormien rasituksessa, reunaan jätettiin n.20 cm:n suoja-alue reunan sortumisen ehkäisemiseksi. Vanhan tien reunaan ruudutuksen ulkopuolelle jäi näin ollen keskim. 30 cm:n alue, joka kaivettiin vanhan tien pintaan saakka viereisten ruutujen yhteydessä.

Seuraavaksi kaivettiin kivikasan ohitse uuden tien reunaa pitkin ylöspäin 3 puolen metrin levyistä koeojaa, koeojat 4 ja 5 ja niiden jatkeeksi koeoja 0 (ks. liite 11, valok. 9-10). Tämän päähän kaivettiin poikittainen edelleen puolen metrin levyinen koeoja, joka ulottui koko ruohikkokaistan ylitse, koeoja 2 (ks. liitteet 11-12). Tämän yläpuolelle tehtiin metrin levyinen koeoja 1 (ks. liitteet 11-12). Koeojien yhteenlaskettu pinta-ala on 7 m². Viimeiseksi kaivettiin vajaan 2:n ruudun suuruinen alue koeoja 2:n alapuolelle, sen ja kivikasan väliin, ruudut A2 ja B2, yht. 7 m², kaivausalue 2 (ks. liitteet 11-15, valok. 11-15). Kaivetun alueen kokonaispinta-ala on 46 m².

Kaivausta syvennettiin kerroksittain kerrosten ollessa 10 cm. Koojat kaivettiin ilman kerroksia. Ruuduissa A5-7 ja B5-6 kaivettiin 8 kerrosta mutta ruuduissa A8 ja B7-8 vain 4 kerrosta. Ruuduissa A2 ja B2 kaivettiin 4 kerrosta.

Kunakin kaivauskerroksen pinnasta piirrettiin kartta mittakaavaan 1:25, johon merkittiin maalajit ja ko. kaivauskerroksen löydöt (ks. liitteet 2-10). Maan pinta merkittiin O:lla, joten turpeesta saadut löydöt merkittiin pinta- ja löytökartta O:aan. Turpeen poistamisen jälkeinen pinta on 1. kaivauskerroksen pinta jne. Tätä järjestelmää on noudatettu myös löytöjä luette-loitaessa. Kivetystä liedestä ruudussa A2 piirrettiin 2 karttaa mittakaavaan 1:10 (ks. liitteet 14-15, valok. 11-14). Koko kaivausalueen ollessa kaivettuna pohjaan saakka piirrettiin profiili uuden tien puoleisesta reunasta kooja O:sta ruutuun B8 saakka (ks. liite 16). (Profiilin kohdalla on otettava huomioon, että sen pinta on alenpana kuin kaivausalueen pinta tien läheisyyden takia.)

Maakerrokset

(ks. pintakartat, liitteet 2-15 ja profiili, liite 16). Kaivausalueen maaperän geologinen rakenne oli varsin yksinkertainen. Hallitsevana maalajina oli hieno, homogeeninen, kivetön hiekka, jonka heikko yleisväri vaihteli kellertävänharmaasta keltaiseen. Ruuduissa A5-6 ja B5-6, jotka tulisi-jojen takia kaivettiin syvimmälle, 9. kerrokseen saakka, ilmeni, että kellertävän hiekan alla oli vajaan puolen metrin syvyydessä sekä hieman savensekaista sinertävää hiekkää että karkeahkoa violettiin vivahtavaa hiekkää.

Lähes koko kaivausalueen peitti 5-8 cm:n paksuinen turvekerros, ilmeisesti Ojalan vanhaa pihanurmikkoa. Kuten edellä mainittiin, oli turvetta poistettu uuden tien vierestä tien korjaamisen yhteydessä, eniten ruudun- ta B5, joka oli lähes täysin paljas.

Turpeen alla oli molemmilla kaivausalueilla miltei kauttaaltaan hienoa kellertävänharmaata hiekkää, paitsi ruudussa A8, jonka pääosan peitti harmaa hiekka. Ruudun A6 puolikkaan peitti harmahtavankeltainen hiekka. Ruutujen A5 ja B5 yläreunaan ulottui kuoppa, jonka päällä kivikasa oli. Se oli täynnä hiekkansekaista multaa ja jätettä ja jätettiin näin ollen kaivamatta. Jätekuoppa ja kivikko ulottui myös ruutujen A2 ja B2 alareunaan, mutta multakerros oli siinä vain ensimmäisen kaivauskerroksen paksuinen. 1. kaivausalueen pohjoisreunalla oli rivi vanhojen aidanseipäiden kuoppia, joista muutamissa oli vielä puuta jäljellä.

Kellertävänharmaa hiekka muuttui alemmaksi mentäessä keltaiseksi n. 15 cm:n syvyydessä kaivausalue 1:n alareunassa. Alue 2:ssa hiekka muuttui sa-

malla syvyydellä harmahtavankeltaiseksi. Alue 1:ssä harmahtavankeltainen läiskä laajeni ja siirtyi alueen reunasta sen keskelle. Ruudussa B5, josta turve oli poistettu, oli läiskä mullansekaista hiekkaa; sillä kohden oli hiekassa myös lasinpalasia, rautanauvoja yms. jätteitä.

25 cm:n syvyydessä oli keltainen hiekka levinnyt lähes koko alueelle 1, vain ruuduissa A5 ja B5 oli maalajina harmahtavankeltainen hiekka. Ruudun A6 pohjoisreunassa oli hieman pieniä kiviä vierekkäin mutta ne olivat selvästi siihen asetettuja, ehkä aidantolpan tukemiseksi. Alue 2:lla muuttui hiekka täällä syvyydellä jälleen kellertävänharmaaksi.

35 cm:n syvyydellä oli keltainen hiekka vaalentunut harmahtavankeltaiseksi alueella 1 ja vastaavasti alueen yläosassa ollut harmahtavankeltainen hiekka muuttunut karkeahkaksi kellertävänharmaaksi hiekaksi. Alueella 2, jossa kaivaminen päättyi tähän, oli kellertävänharmaa hiekka edelleenkin vallitsevana.

45 cm:n syvyydessä alueen 1 neljässä ensimmäisessä ruudussa, joita edelleen kaivettiin tulisijojen kohdalta ja ympäriltä, vallitsi jatkuvasti karkeahko kellertävänharmaa hiekka mutta ruudun B6 peitti puoleksi hieman savensekainen sinertävän kellertävä hiekka. 10 cm syvemmällä peitti puolet ko. 4 ruudun alueesta em. savensekainen hiekka ja puolet karkeahko harmaanvioletti hiekka. Seuraavalla pinnalla, n.75 cm:n syvyydessä, joka samalla oli kaivauksen pohja, oli karkeahko harmaanvioletti hiekka vallitsevana.

Koojissa 1 ja 2 oli lähes sama stratigrafinen rakenne kuin kaivausalueessa 2. Koojissa 0,3 ja 4 oli aluksi vaikea seurata hiekkakerroksia jätteidensä ja maan sekoittumisen takia mutta suurin piirtein ne noudattivat myös kaivausalue 2:n rakennetta.

Maa koko kaivausalueella on kaikesta päätellen saanut olla kivikautisen asutuksen jäljiltä suurimmaksi osaksi sellaisenaan, koskemattomana, vain osaksi ruudun B5 pintakerroksissa ja koojissa 0, 3 ja 4 on hiekka sekoittunut myöhemmän asutuksen (Ojalan) aikana.

Kulttuurikerros ja liedet

Varsinaisesta kulttuurimaasta oli asuinpaikan hiekassa varsin vähän merkkejä. Hiekka oli yleensä puhdasta ja pehmeää, vailla sitovia ja värjäviä asuinjätteitä. Jonkinlaista kulttuurimaata oli ehkä havaittavissa siellä täällä ruuduissa A5 ja 6 ja B5 niissä kerroksissa, joista keramiikkaa löytyi runsaimmin, mutta se oli niin vähäistä, ettei sitä voitu merkitä karttoihin.

Tulisijoja löytyi koko kaivausalueelta kaikkiaan 6, niistä 2 ollessa kivettyjä. Kivetyt liedet olivat kaivausalueen yläosassa, kiveämättömät alueen keski- ja alareunassa.

Ylin kivetty liesi sijaitsi ruudussa A2 (ks. liitteet 14-15, valok. 11-14). Alinmänniset kivet paljastuivat n.20 cm:n syvyydessä. Ylin, hajanainen kiviherros muodosti epämääräisen ympyrän, jonka halkaisija oli n.80 cm. Sitä ympäröi n. metrin levyinen ruskea palomaa-alue, jossa oli muutamia pieniä nokista hiekkaa ja hiiltä sisältäviä läiskä. Syvennälle mentäessä kiveys tiivistyi ja supistui n.60 cm:n levyiseksi. Palomaa-alue kaventui myös kiveyksen reunan kohdalle. Kiveyksen yläreunassa oli n.25·50 cm:n laajuinen nokea ja hiiltä sisältävä alue, jonka paksuus oli n.5 cm pohjan vl:n ollessa 0.80. Alimpana kiveyksessä oli isohko kivi (valok.13). Liesi oli kokonaisuudessaan melko ohut, n.20 cm:n paksuinen. Sen pohja oli aivan heikosti kuopalla.

Toinen kivetty liesi sijaitsi koeoja 3:ssa (ks. liitteet 12 ja 16, valok. 9-10). Sen ylimmät kivet paljastuivat n. 40 cm:n syvyydessä. Niiden päällä oli n.10 cm:n paksuinen kerros ruskeaa hiekkaa. Kiveys oli suhteellisen harva, kymmenkunta kiveä n.70 cm:n pituisella ja n.50 cm:n levyisellä alueella. Suunnilleen samalla alueella oli noea ja hiilen sekaista hiekkaa. Kiveys jatkui harvana alaspäin n.10 cm:n verran, sen ja hiilialueen pysyessä entisessä koossaan. Nokinen ja hiilinen hiekka sen sijaan jatkui vielä parikymmentä senttiä alaspäin hiilen pohjan vl:n ollessa 130.

Kivettömistä liesistä huomattavin oli puoleksi ruudussa B5, puoleksi ruudussa B6 sijainnut tulisija (ks. liitteet 3-10, valok. 5-7). n.25 cm:n syvyydessä tuli näkyviin 4 vierekkäistä harmaasta hiekasta muodostunutta läiskää, joista kahdessa oli nokista hiekkaa. Niiden peittämä pitkänomainen alue oli n.125·65 cm. Syvennälle mentäessä ilmestyi em. läiskistä, jotka pienenevät kahdeksi nokiläiskäksi, yläviistoon puolen metrin pituinen laikku, jossa oli nokista hiekkaa ja melkoisesti hiiltä. Näiden ympärillä oli n.150·90 cm:n laajuinen alue läiskäistä harmaankeltaista hiekkaa, josta löytyi jonkin verran saviastian palasia. Kohtaa edelleen syvennettäessä hävisivät em. läiskät ja tilalle tuli 3 pienehköä harmaasta hiekasta, muodostunutta läiskää, joissa oli vain jokunen hiilimuru. Näitä ympäröi n. 175 cm:n pituinen ja n.110 cm:n levyinen keltainen hiekka-alue, josta löytyi muutama saviastian pala. Tämän jälkeen tulisijan laajin vaihe tuli näkyviin n.55 cm:n syvyydessä. Alueen keskellä oli n.150·75 cm:n laajuinen epätasaisesti nokinen ja jossain määrin hiiltä sisältävä läiskä, josta löytyi kymmenkunta palaneen luun palasta ja muutama kvartsi-iskos. Tulisijan ainoa kivi oli tämän hiililäiskän reunassa. Hiililäiskän reunassa oli muutamassa kohdassa pieniä laikkuja harmaata hiekkaa. Melkein kauttaaltaan reunusti hiililäiskää keskim. 15 cm:n levyinen katkonainen ruskeankeltaisesta hiekasta muodostunut vyöhyke, joten koko lieden suurin pituus oli lähes 2 m. Syvennälle mentäessä alue pysyi suunnilleen samanlaisena mutta pieneni melkoisesti, pituudeltaan n. metriin ja harmaat hiekkalaikut siir-

tyivät hiililäiskän keskelle. Hiililäiskän reunasta löytyi pari punamultanokarettia. Hieman ennen tulisijan pohjaa, jolloin hiilialue pieneni entisestään n.60 cm:n pituiseksi, laajeni sitä ympäröivä ruskeankeltaisen hiekan vyöhyke n.120 cm:n pituiseksi. Hiilialueelta löytyi vielä muutama palaneen luun siru. Tämän jälkeen tulisija päättyi karkeahkoon harmaanviolettiin hiekkaa n.95 cm:n syvyydessä, pohjan vl:n ollessa 205. Tulisija on kaikesta päättäen ollut alkuaan syvässä kuopassa, joka on käytön aikana vähitellen täyttynyt. Kysymyksessä voi ehkä olla ns. tulensäilytyskuoppa.

Edellä kuvatun tulisijan vieressä oli pienempi myös kivetön tulisija. (ks. liitteet 4-10, valok. 6). Ruudussa A5 paljastui n.35 cm:n syvyydessä n.35 cm:n levyinen nokinen hiekkalaikku, jota reunusti yhdeltä puolelta läiskäinen harmaankeltaisen hiekka-alue. Syvennälle mentäessä nokinen hiekka katosi ja koko alue muuttui punertavaksi hiekaksi, josta löytyi pari saviastian palaa. Seuraavalla tasolla, syvyydessä, jossa viereinen suuri tulisija oli laajimmillaan, oli esiintymä puolikaaren muotoinen. Ruskeankeltaisesta hiekasta muodostuneen puolikaaren, jonka halkaisija oli n.85 cm, sisällä oli pieni laikku harmaata hiekkaa ja isohko möykky hiiltä. Ruskeankeltaisesta hiekasta löytyi palaneen luun siruja. Syvennälle mentäessä puolikaari, josta löytyi saviastian pala ja palaneita luunsiruja, pieneni ja harmaa hiekka loppui. Läiskä jatkui pyöreähköä, n.50 cm:n levyisenä n.105 cm:n syvyyteen saakka, jossa se päättyi karkeahkoon harmaanviolettiin hiekkaa pohjan vl:n ollessa 223. Pari palaneen luun sirua löytyi läheltä läiskän pohjaa.

Kolmas kivetön tulisija löytyi ruudusta A6 (ks. liitteet 4-10, valok.6) n.35 cm:n syvyydessä tuli esiin n.135 cm:n pituinen ja n.75 cm:n levyinen punertavan ruskehtavasta hiekasta muodostunut läiskä, jonka yläreunassa oli runsaasti keramiikkaa. Se oli osaksi ruutu A7:n puolella. Syvennälle mentäessä läiskä siirtyi ylemmäksi ja pieneni n. metrin pituiseksi hiekan muuttuessa punertavaksi. Keramiikkaa löytyi edelleen pieni määrä. Läiskää edelleen syvennettäessä se laajeni suurimpaan kokoonsa; samalla syvyydellä myös viereiset tulisijat olivat laajimmillaan. Se oli lähes pyöreä, halkaisijaltaan n.125 cm ja väriltään ruskeankeltaisen. Sen yläpuolella, n.5 cm reunasta, oli kaksi pientä laikkuja, jossa oli hieman nokea ja hiiltä. Aivan vähäistä nokea oli ehkä myös itse suuressa läiskässä: siitä löytyi muutama palaneen luun siru ja saviastian pala. Syvennälle mentäessä läiskä kaventui jonkin verran. Sen alareunasta löytyi pieni pala meripinkkaa, jossa on kaksi hiottua pintaa (16823:177, vl.186). Ennen päättymistään läiskä siirtyi ylemmäksi, rapeni ja muuttui väriltään kellertäväksi. Läiskä päättyi n.90 cm:n syvyydessä karkeahkoon harmaanviolettiin hiekkaa vl:n ollessa 213.

Ruudun B8 alanurkassa paljastui n.30 cm:n syvyydessä pieni n.35 cm:n

levyinen läiskä, jossa oli hieman nokista hiekkaa (ks. liitteet 4-6, valok. 8). Läiskä pieneni hieman syvemmälle mentäessä. N.55 cm:n syvyydessä ympäri hiililäiskää n.60 cm:n levyinen ruskean holtainon hiekka-alue. Läiskä loppui n.67 cm:n syvyydessä hieman savensekaiseen harmahtavankeltaiseen hiekkaan, pohjan vl:n oheissa 243. Ilmeisesti on kysymys vähäisestä, tilapäisestä tulenpitopaikasta.

Tulisijoista on otettu eri kaivauskerroksista hiilinäytteitä; ne on mainittu luettelossa.

Löydöt

Asuinpaikalta saaduista löydöistä muodosti ylivoimaisesti suurimman osan keramiikka. Sen päälöytöalue oli 1. kaivausalueessa, ruudun A5 yläosa, jonka 4. kerroksesta löytyi n.0,5 m²:n alueelta vierä vierestä isohkoja saviastian paloja (ks. valok. 3-4), joista saatiin liimatuksi kokoon melko kookas ruukun reuna (16823:71, kuva luettelossa). Löytöalue jatkui melko rikkaana samalla korkeudella ruutuun B5; ruudut A5 ja B5 olivat koko kaivoksen parasta löytöaluetta. Toinen "keramiikkapiste" oli ruudussa A6, jonka 5. kerroksesta saaduista palasista liimattiin kokoon myös melko kookas ruukun reuna (16823:167, kuva luettelossa). Kaivausalue 1:n alaosa oli varsin löytököyhää, samoin kaivausalue 2.

Keramiikka on lähinnä tyyppiä II:1 ja sille on tyypillistä luuncirujen runsas käyttö sideaineena. Keramiikka on yleensä samaa koristelutyyppiä paitsi ruudussa A6.

Tavanomaisen kvartsisesineistön lisäksi löytyi piinuolenkärki (16823:157) ja liuske-esineen (liuskeveitsen ?) katkelma (16823:8) sekä em. meripihkapaala.

Asuinpaikan laajuus

Kuten edellä mainittiin, asuinpaikan rikkain osa oli heti kiviröykkiön alapuolella. Kiviröykkiön ja sen alla olevan kaivon takia näyttää osa parasta löytöaluetta tuhoutuneen siitäkin päätellen, että alimmasta koeojasta, koeoja 4:sta löytyi suhteellisen runsaasti keramiikkaa. Löytörikasta aluetta näytti jatkuvan uuden kylätien alle kun taas vanhan tien reunasta ja pinnasta ei löytynyt mitään. Asuinpaikan jatkumista etelään päin todistaneet myös se, että tien takaisen perunapellon pinnasta löytyi 2 kvartsiiskosta (16823: 234). Sellaisia ei löytynyt muualta kaivetun alueen ulkopuolelta. Asuinpaikka näytti loppuvan tyystin kaivausalue 2:n yläpäässä: koeoja 1:n yläpää oli täysin löydötön. Osittain samaa lienee sanottava kaivausalue 2:n alapuolelle jäävästä alueesta. Tosin inventoinnin yhtey-

dessä oli löytynyt pari murua keramiikkaa ruohikkokaistan luoteisreunasta talon pihaportin kohdalta ja samoin maantien takaisessa törmässä olevasta hiekkakuopasta muutama kvartsi-iskos. Näin ollen on mahdollista, että kaivausalueen ja törmän välisellä alueella on jossain määrin asumisjätteitä. Niihin ei kuitenkaan pääse käsiksi teiden takia. Myöskään asuinpaikan eteläpuolella olevaa peltoa ei kannata paksun multakerroksen takia ruveta tarkemmin tutkimaan. Näin ollen voidaan sanoa, että alue, joka kannattaa ja jonka voi tutkia, tuli kaivetuksi.

Korpilahti, Lähdemäki
T. Miettinen 1965

Kaivaus aluetta puolustetaan
(länneistä)

Valok 1

Filmi 31534

1. kaivausalueen ensimmäisten
kerrostojen kaivaus
menossa.
(idästä)

Valok 2

Filmi 31535

Rundun A5 4. kaivausker-
roksessa olevan huomattavaa
keramiikka esiintymää puh-
vistetaan valokuvausta van-
hen
(lounaasta)

Valok 3

Filmi 31536

Korpilampi, Lähdemäki
T. Miettinen 1965

Saviastianpaloja ruudun
A5 4. kaivauskernoksessa

Valok. 4

Filmi 31537

Runduiissa B5 ja B6 sijaitseva
tulisija laajimmillaan 7. kai-
vauskernoksen pinnassa
(idästä)

Valok. 5

Filmi 31538

Runduiissa A5 ja A6, B5 ja B6
sijaitsevat 3 tulisijaa lähelle
potkua kairattuihin
(idästä)

Valok. 6

Filmi 31539

Korpilahti, Lähdemäki
T. Miettinen 1965

Rundussa B 5 oleva tulisija
vähän ennen päättymistään 8.
kaivausterröksessä.
(idästä)
Valok 7

Filmi 31540

Rundussa B 8 oleva tulisija

Valok 8

Filmi 31541

Koocoji 3:ssa olevan lieden
pinta.

Valok 9

Filmi 31542

Korpilampi, Lähdemäki
T. Miettinen 1965

Kocoja 3:ssa olevan liehen
potin

Valok 10

Filmi 31543

Ruudussa A2, 4. kaivaus-
kennoksen pinnassa oleva liesi
(idästä)

Valok 11

Filmi 31544

Ruudussa A2 oleva liesi 5.
kaivauskennoksen pinnassa
(idästä)

Valok 12

Filmi 31545

Korpilakki, Lohdennäbe
T. Miettinen 1965

Ruudussa A 2 olevan lieden
pohja

Valok 13

Filmi 31546

Ruudussa A 2 oleva liesi
(5. kerroksen pinta) (pohjoisesta)

Valok 14

Filmi 31547

Kaivausalue 2:n kaivaminen
loppuvaiheessaan. Kaivaus-
alue 1 on jo tuotu umpeen.
(idästä)

Valok 15

Filmi 31548

KORPILAHDEN LAHDEMAEN KIVIKAUTISEN ASUINPAIKAN

KAIVAUSKERTOMUKSEEN LIITTYVÄT KARTAT

Liite 1

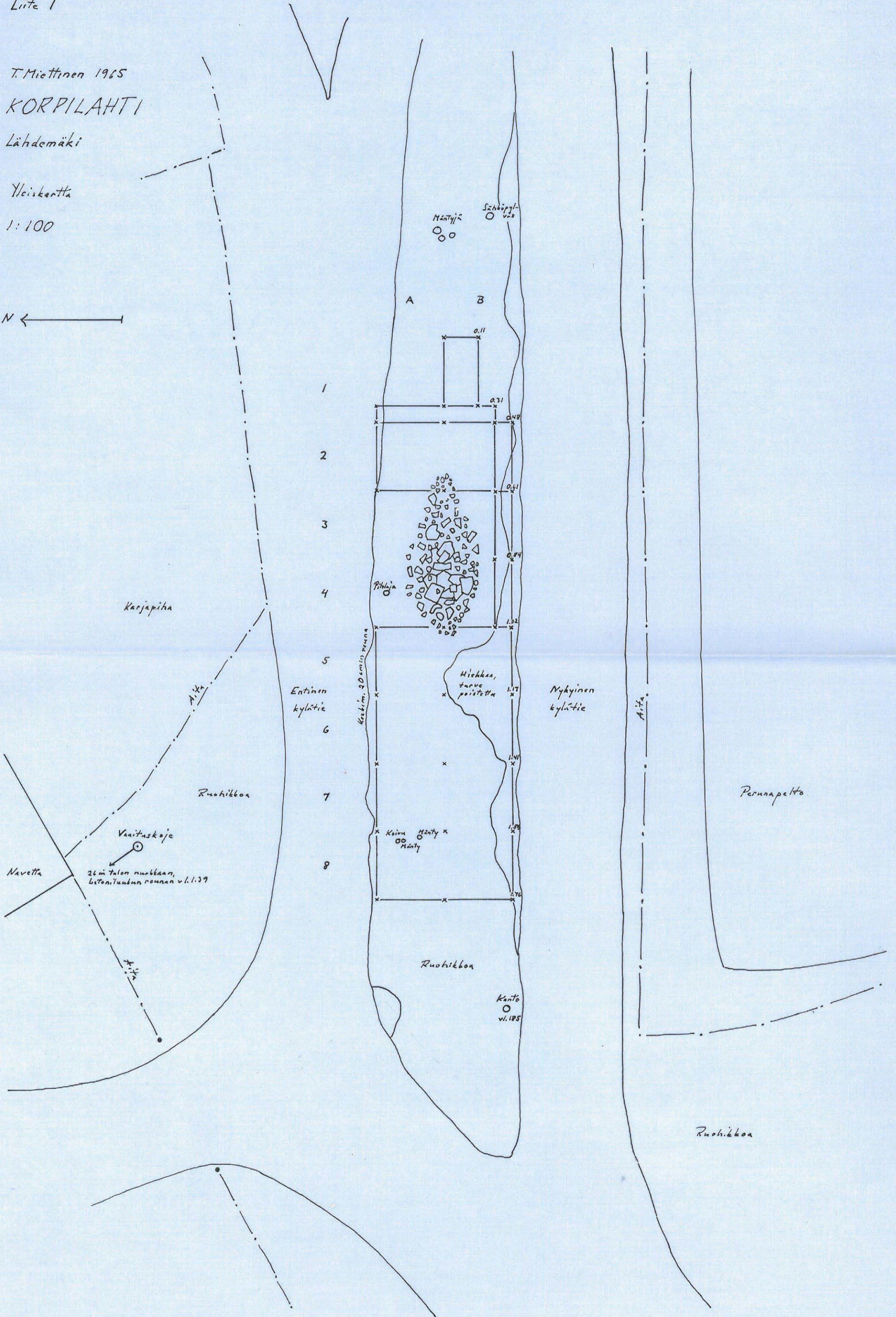
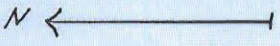
T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Yleiskaartta

1:100

T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Pinta- ja löytökartta O

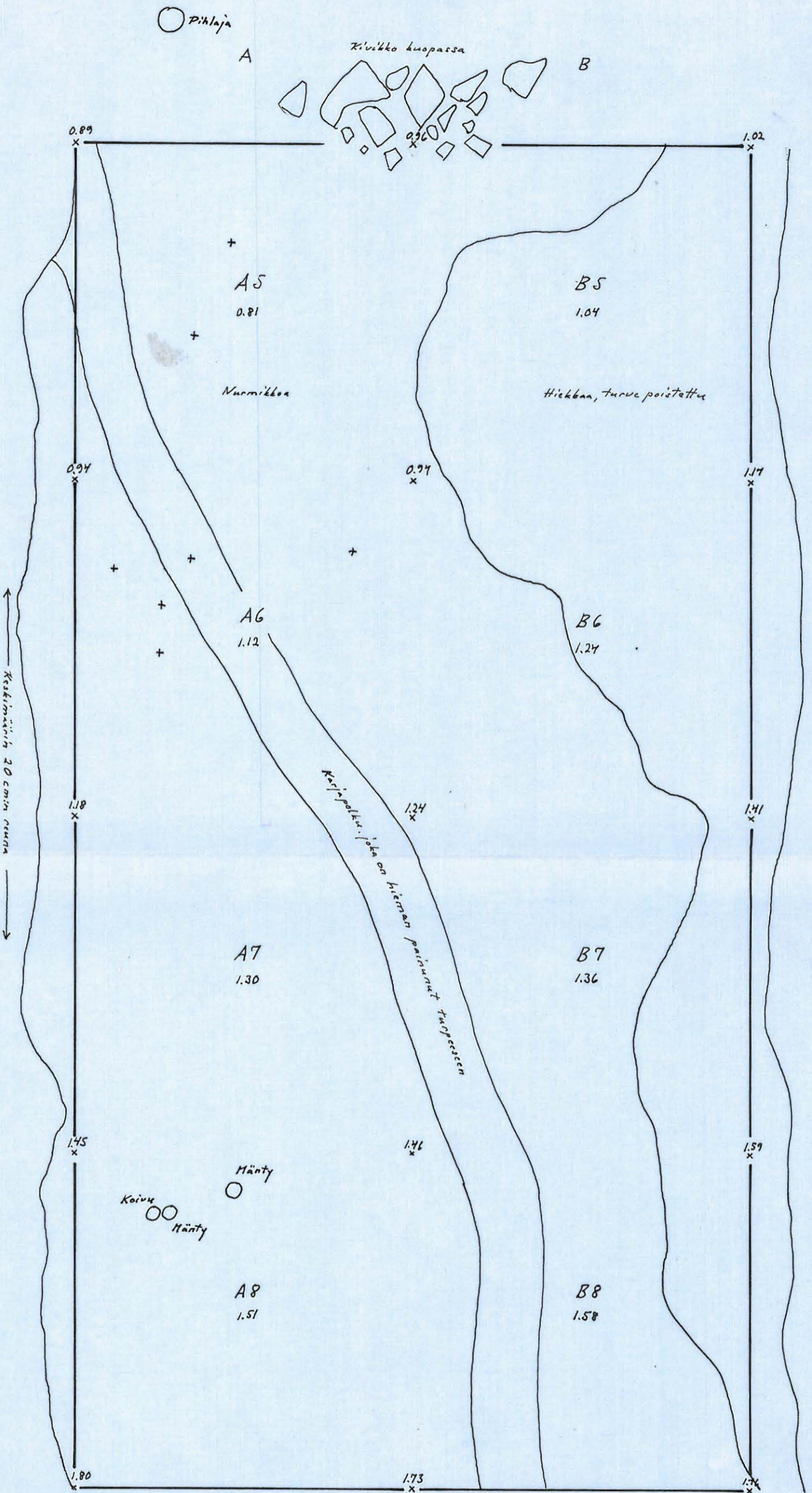
1:25

5

6

7

8

+ Keramiikka

Kerätie

Keskimmäinen 20 cm:n runna

Pihlaja

Kivikko kuopassa

A5
0.81

Nurmi

A6
1.12

A7
1.30

A8
1.51

B5
1.04

Hiekkaa, turve poistettu

B6
1.24

B7
1.36

B8
1.58

Keränpolku, joka on hietan pinnalla ja turpeeseen

Mänty

Koivu

Mänty

Kylätie

T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Pinta-jalöytökartta 1

1:25

5

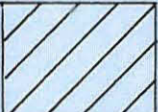
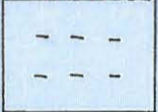
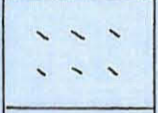
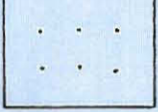

6

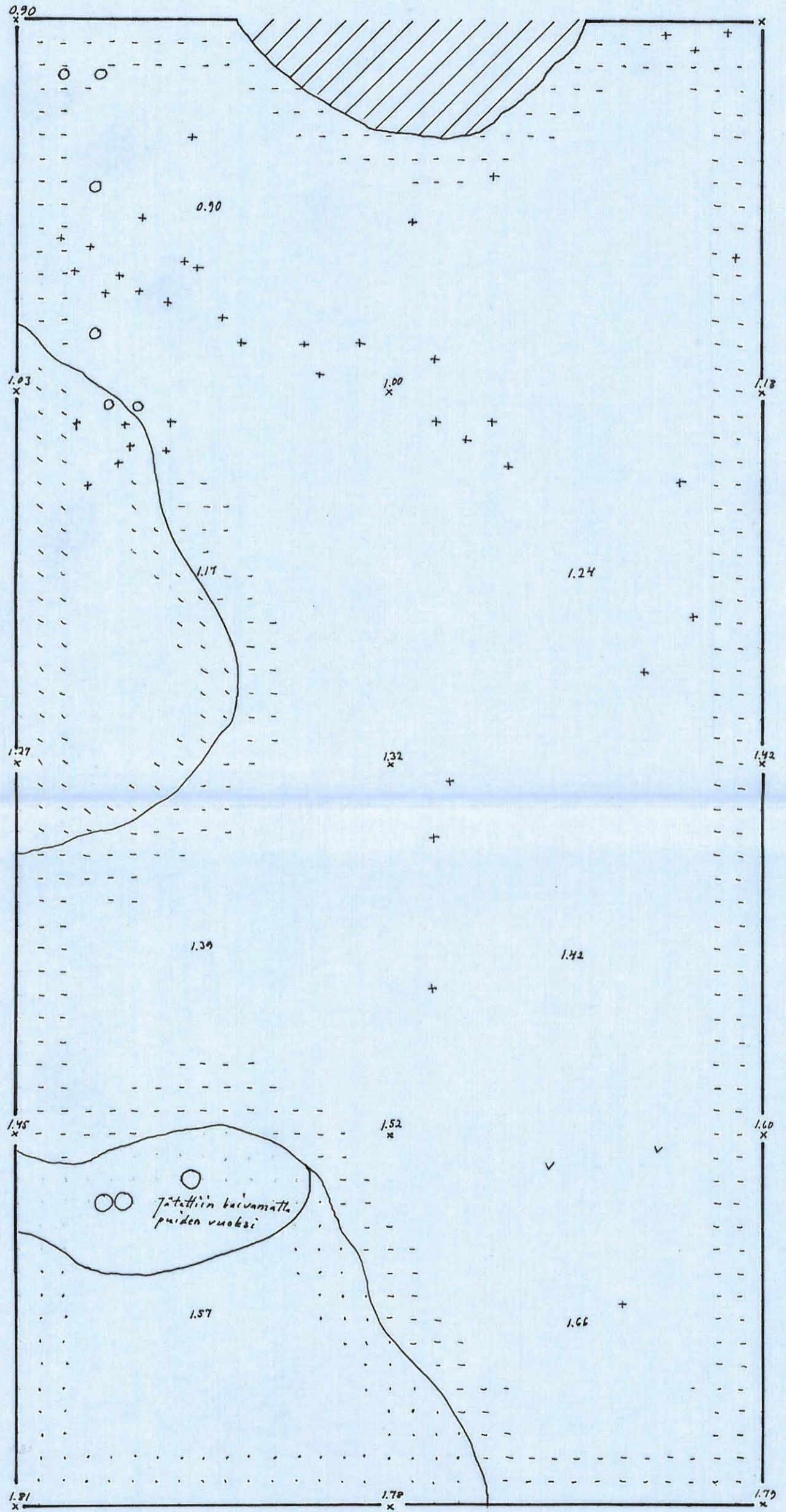
7

8

A

B

- Hiekansakaista multaa
- Kallentävinsinharmaata hiekkaa
- Harmahtikehtäistä hiekkaa
- Harmaata hiekkaa
- Keramiikkaa
- Kvartsi-iskos
- Lahennetta aidanseipäitä

T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Pinta-jalöytökartta 2

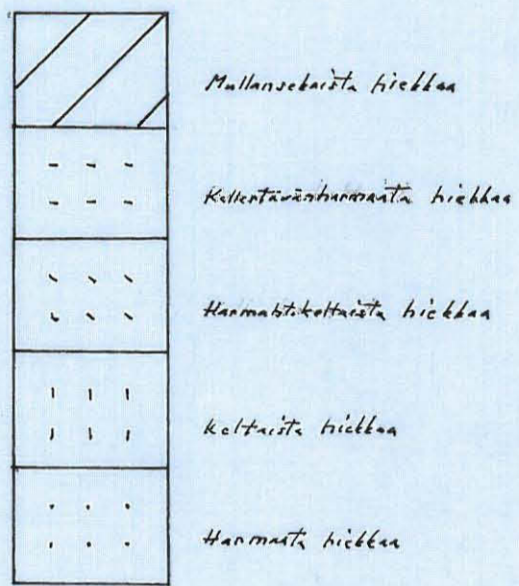
1:25

5

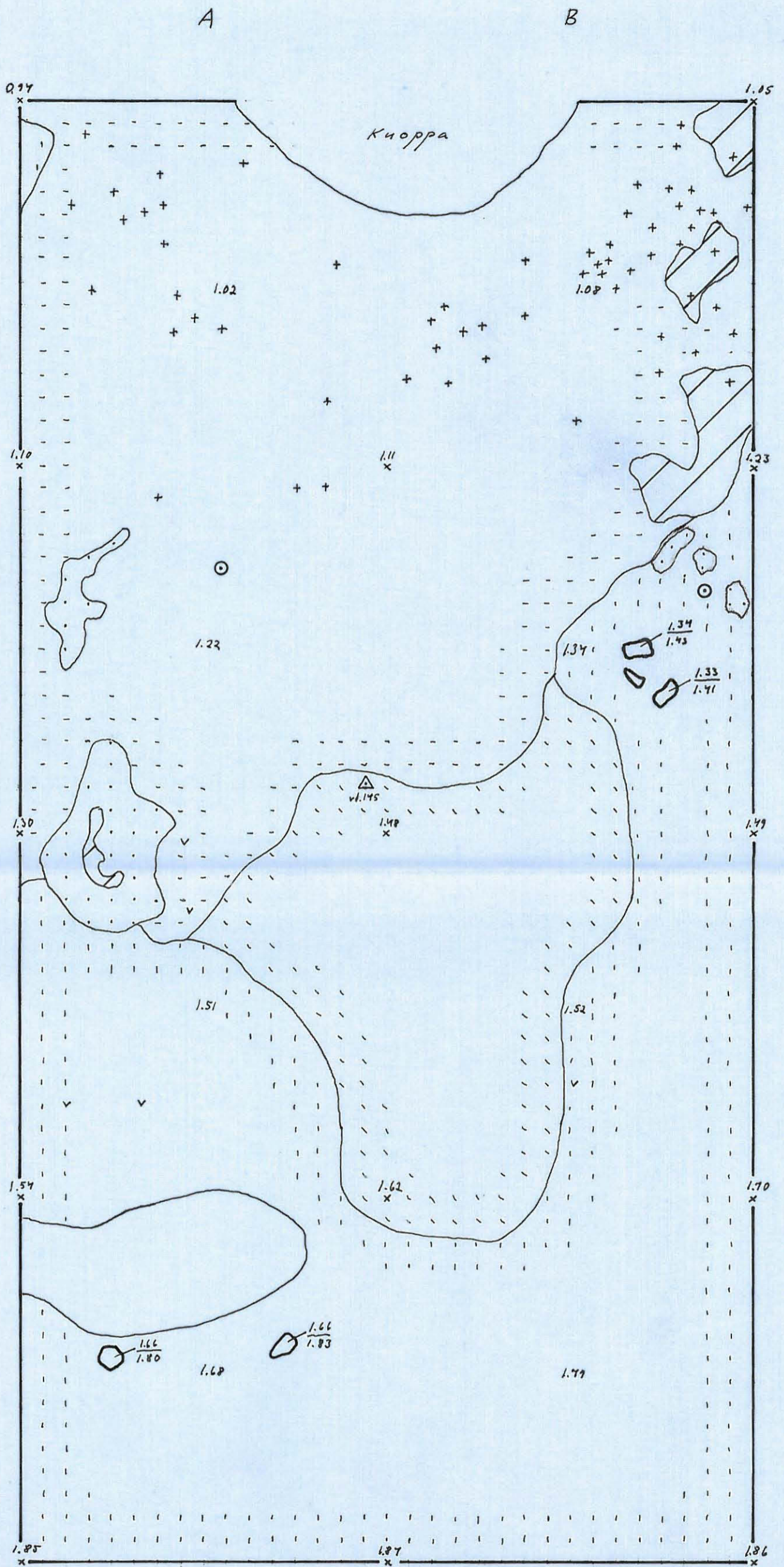
6

7

8

- + Keramiikka
- ⊙ Kvartsi-aurin
- ∨ Kvartsi-rakos
- △ Pinnolenkärki

T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Pinta- ja löytökartta 3

1:25

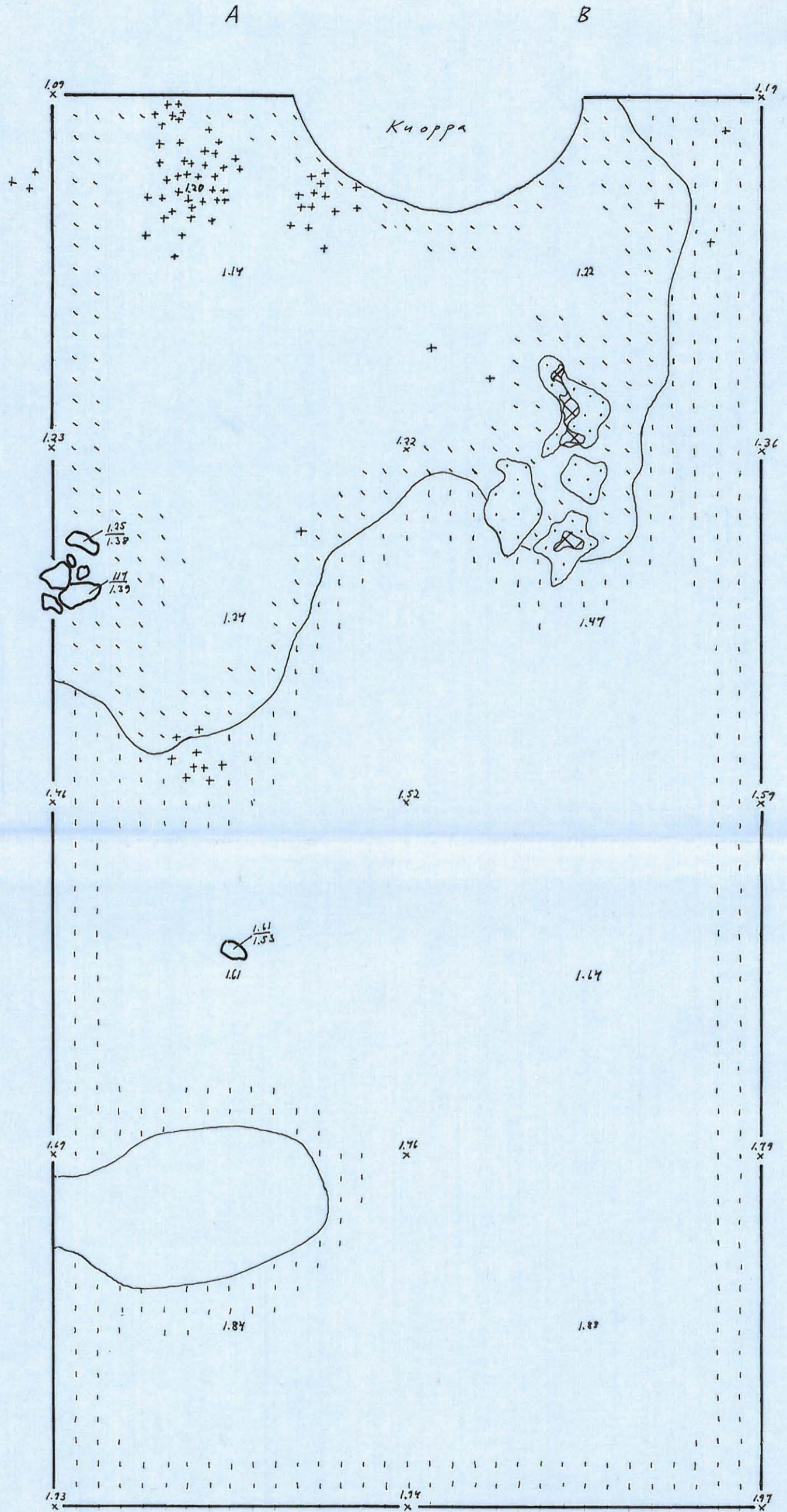
5

6

7

8

	Valkeaa hiekkaa
	Harmahtokeltainen hiekkaa
	Keltainen hiekkaa
	Harmaa hiekkaa
	Keramiikkaa

T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Pinta- ja löytökartta 4

1:25

5

6

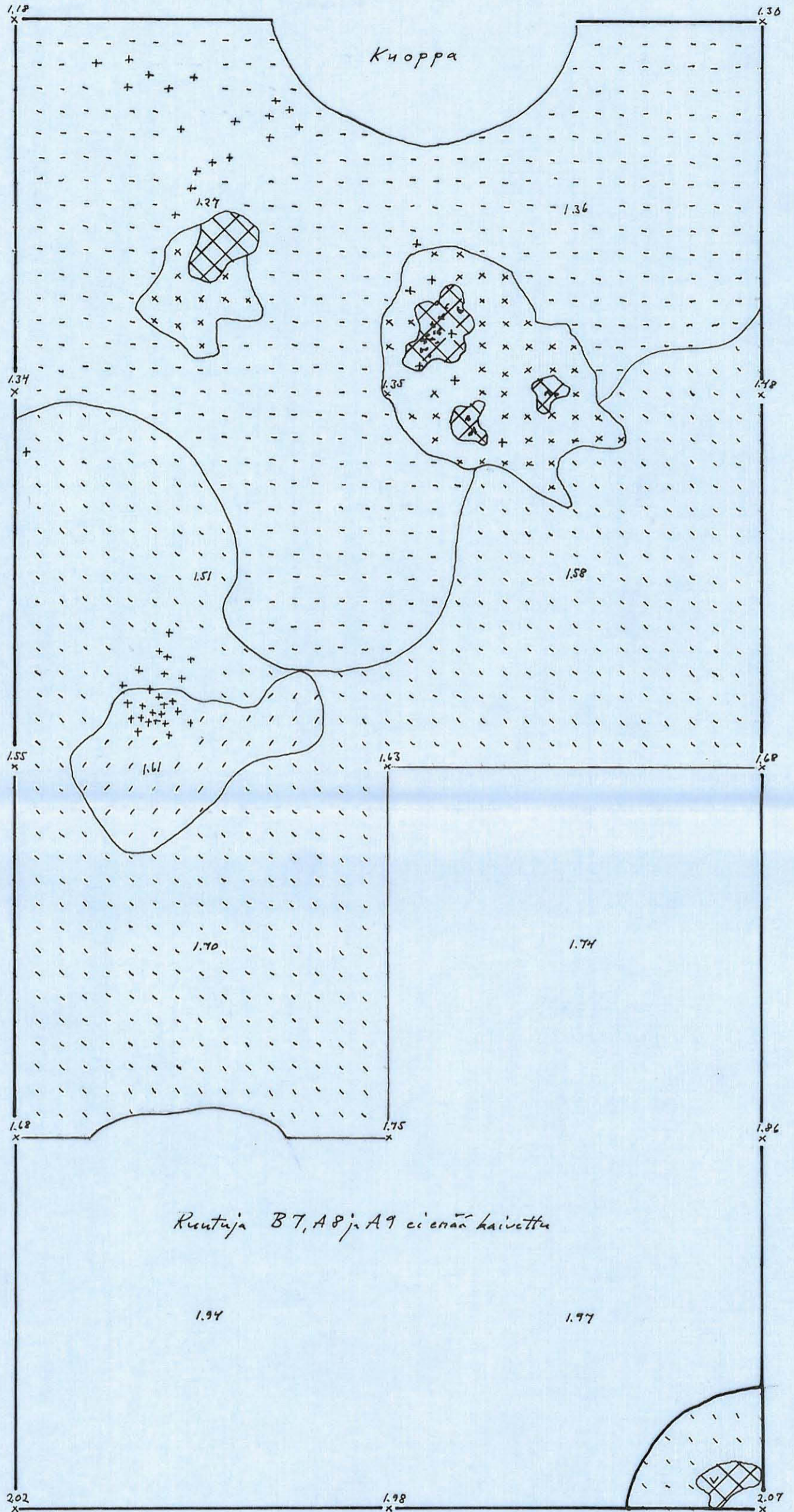
7

8

- - -	Karkeahkoa keltaa-hoam. hiekkaa
- - -	Harmaht. keltaista hiekkaa
x x x	Lieskäläistä harmaakelta. hiekkaa
/ / /	Puenteavan ruskehtavaa hiekkaa
XX	Nokiasta hiekkaa

+ Keramiikkaa

v Kaantei-riöä

Käntäjä B7, A8 ja A9 ei enää kaivattu

T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Pinta- ja löytökartta 5

1:25

5

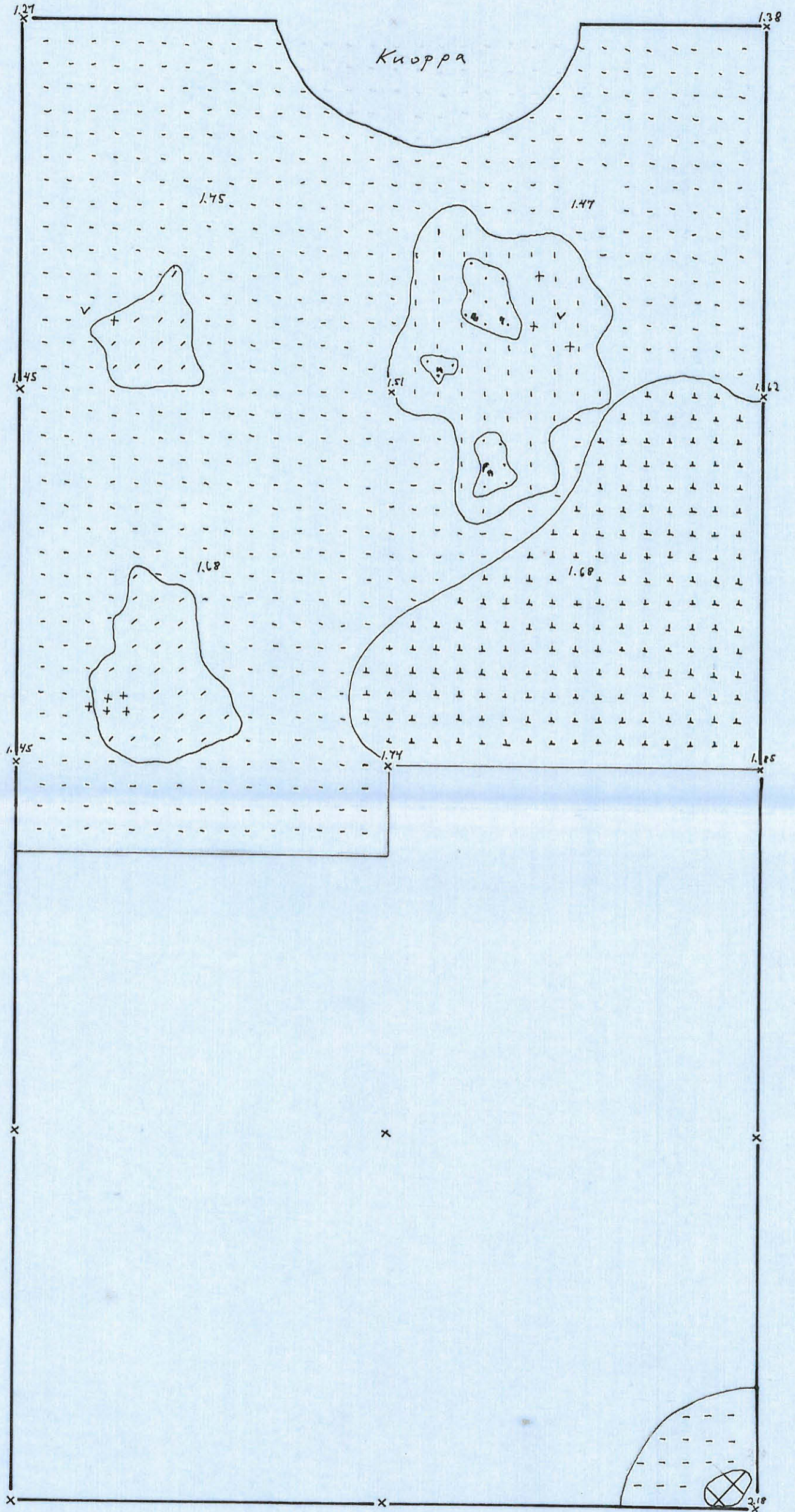
6

7

- - -	Karkeahkoa keltai. harm. hiekkaa
	Keltaista hiekkaa
/ / /	Punertavaa hiekkaa
. . .	Harmaita hiekkaa
+ + +	Hieman savenseläistä harm. keltai. hiekkaa
X X X	Kohista hiekkaa

+ Keramiikka

∨ Kvartri-iskos

8

T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Pinta- ja löytökartta 6

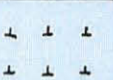

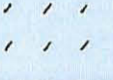
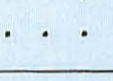
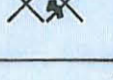

1:25

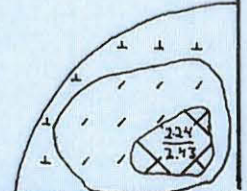
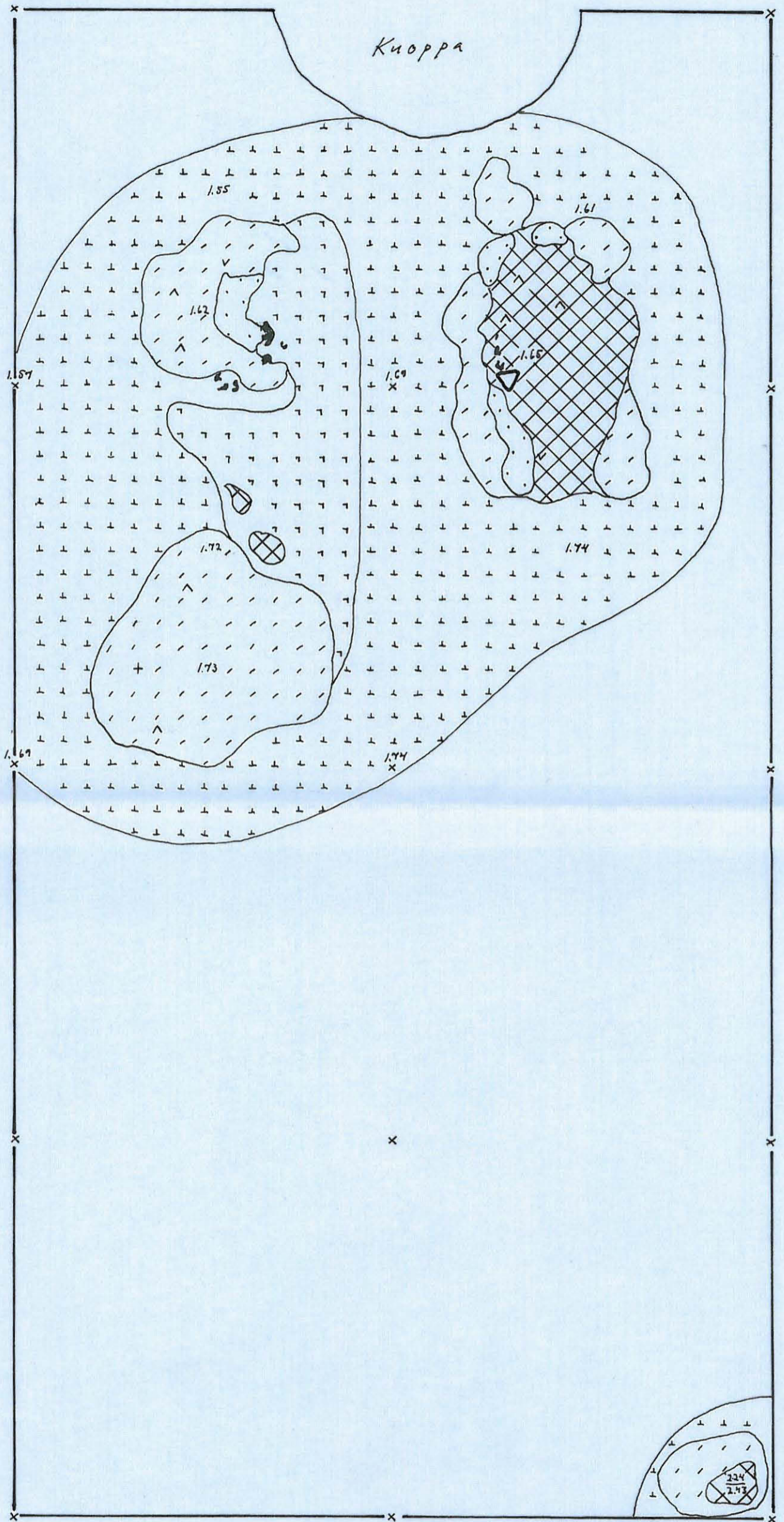
5

6

7

8

	Hieman savenskaista harm. keltai. hiekkaa
	Karkeahkoa harm. violettiä hiekkaa
	Ruskeaa keltaista hiekkaa
	Harmaata hiekkaa
	Nekistä hiekkaa, hiiltä
	Keramiikka
	Kvartsi-iskos
	Palanutta luuta

T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdesmäki

Pinta- ja löytökartta 7

1:25

5

6

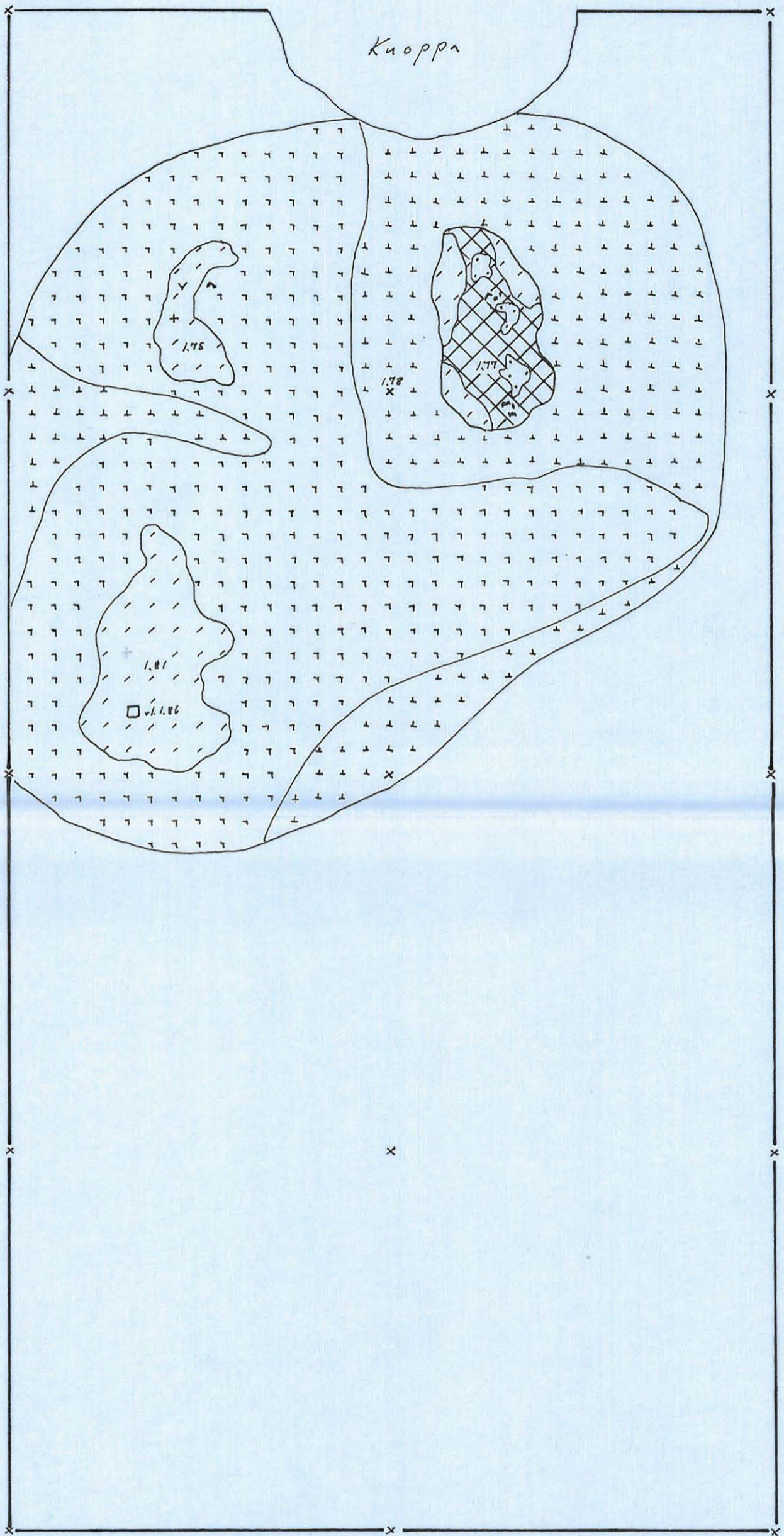
7

⊥ ⊥ ⊥ ⊥ ⊥ ⊥	Hiekan savensekaista sinerti keltai. hiekkaa
∩ ∩ ∩ ∩ ∩ ∩	Karkeahkoa harm.violettiä hiekkaa
/ / / / / /	Ruskeankeltaista hiekkaa
.	Harmaa hiekkaa
⊗	Nokiä hiekkaa, hiiltä

□ Meripihkaa

+ Keramiikkaa

∨ Kvaarti-iskos.

8

T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Pinta- ja löytökartta 8

1:25

5

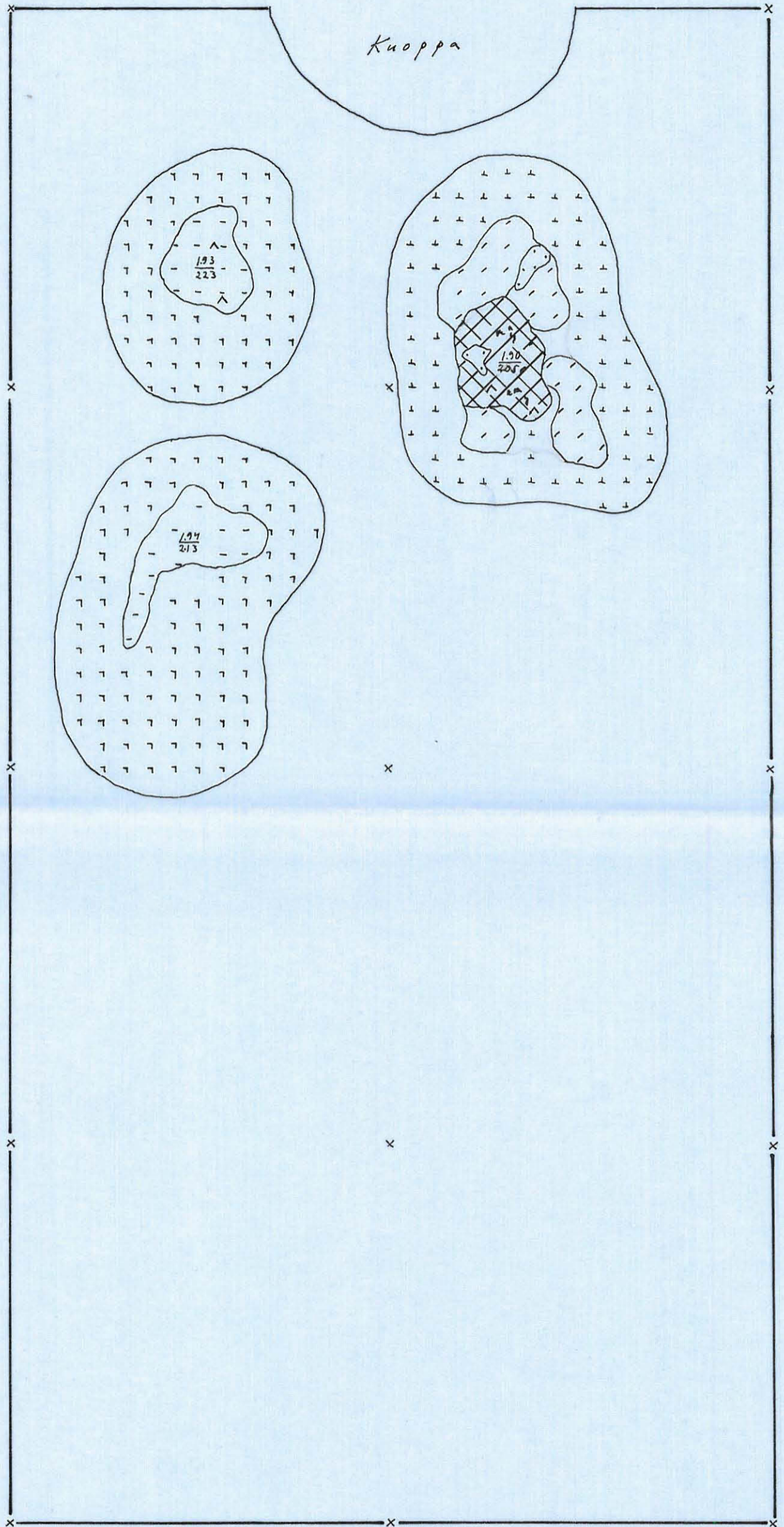
6

7

8

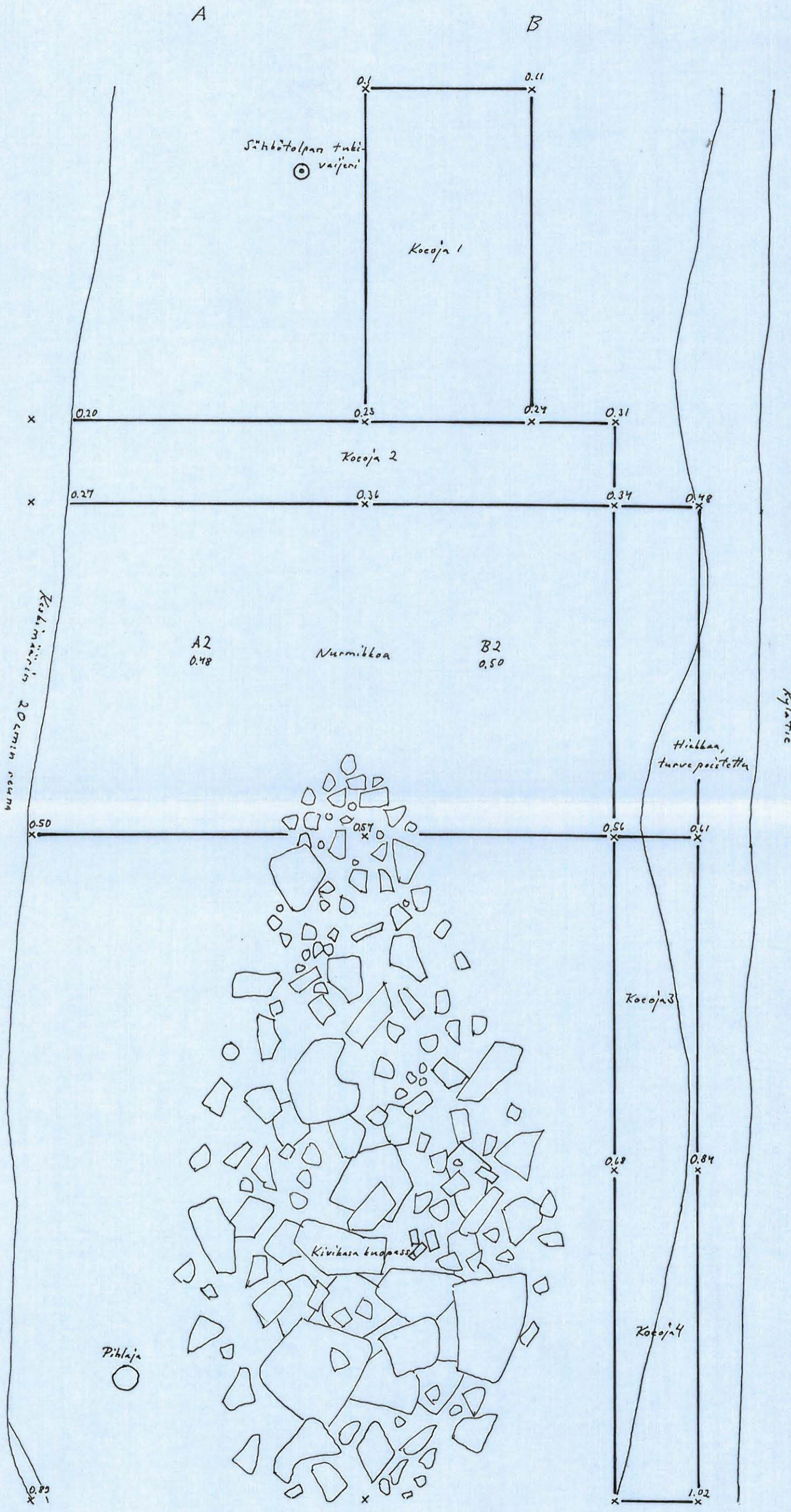
Kuoppa

↑ ↑ ↑	Hieman savenschaista sinerti, kellert. hiekkaa
↑ ↑ ↑	
∩ ∩ ∩	Karkeahkoa tummiviolettiä hiekkaa
∩ ∩ ∩	
/ / /	Rusteankeltaista hiekkaa
/ / /	
- - -	Kellertävää hiekkaa
- - -	
. . .	Hännyä hiekkaa
. . .	
⊗ ⊗	Nohetta hiekkaa, tiihtiä
^	Palanutta luuta

T. Miettinen 1965
KORPILAHTI
Lähdemäki

Pinta- ja löytökartta O
1:25

2

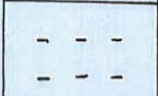

3

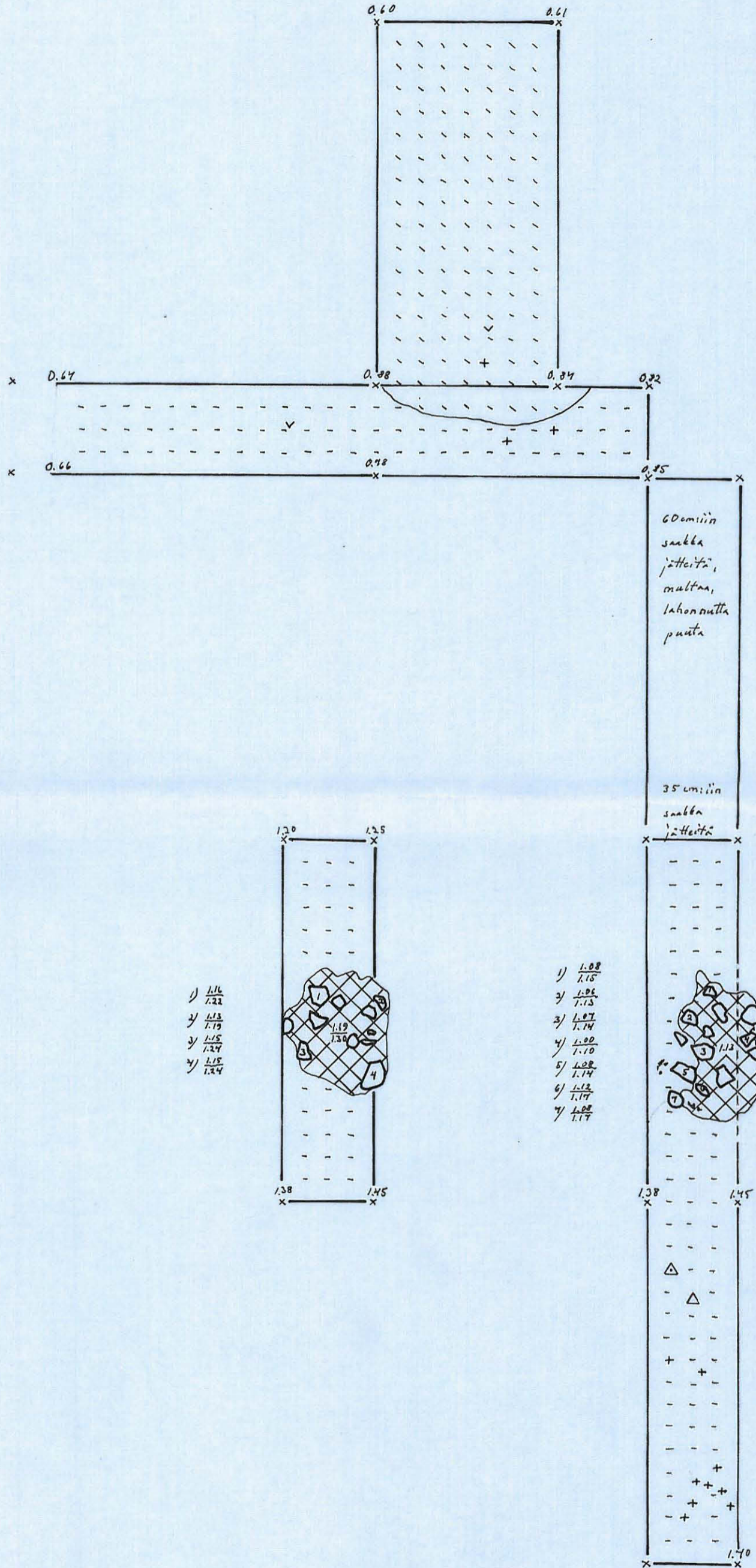
4

T. Miettinen 1965
KORPILAHTI

Lähdemäki

Pinta- ja löytökartta koojista
1:25

	Harmaht. keltaista hiekkaa
	Keltaisvähänharmaita hiekkaa
	Nohista hiekkaa, heiltä
+	Keramiikka
△	Piiesine
△	Piirikos
∇	Kuatsi-rikkos

Liite 13

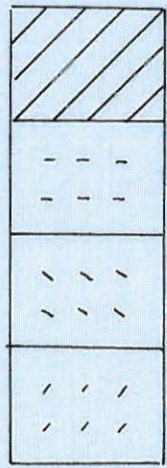
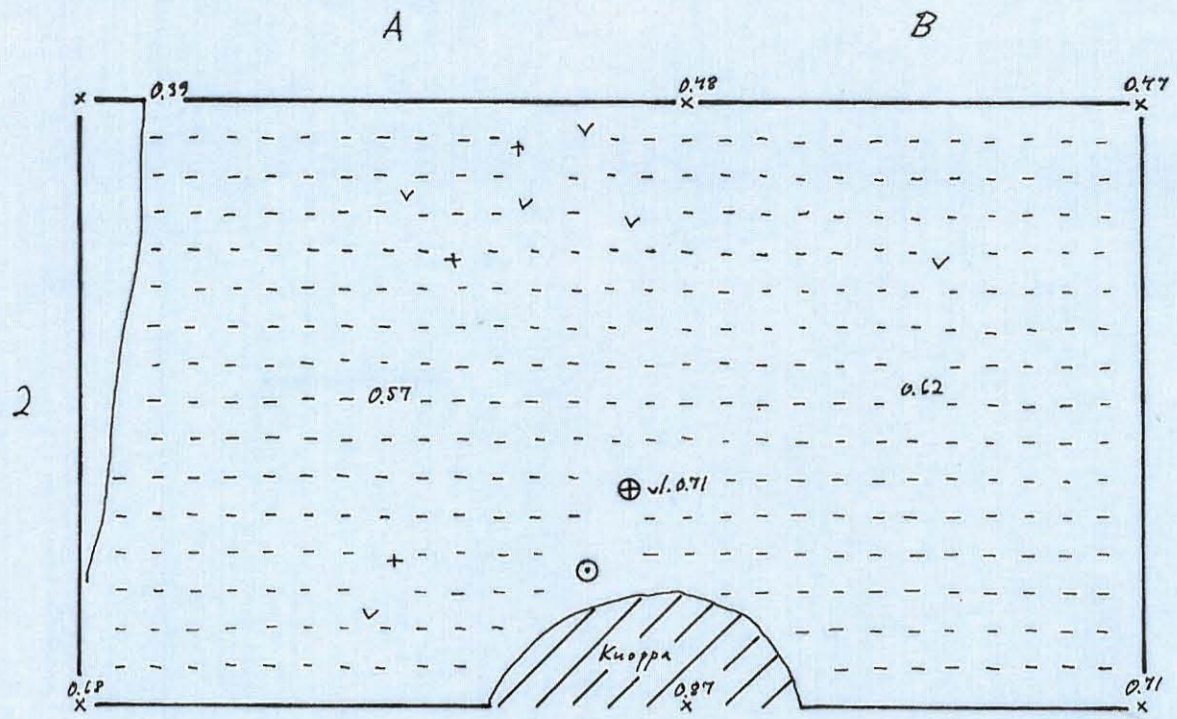
T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Pinta- ja löytökartat 1-4

1:25

Hiekansedusta multaa

Kellertäväsävyä hiekkaa

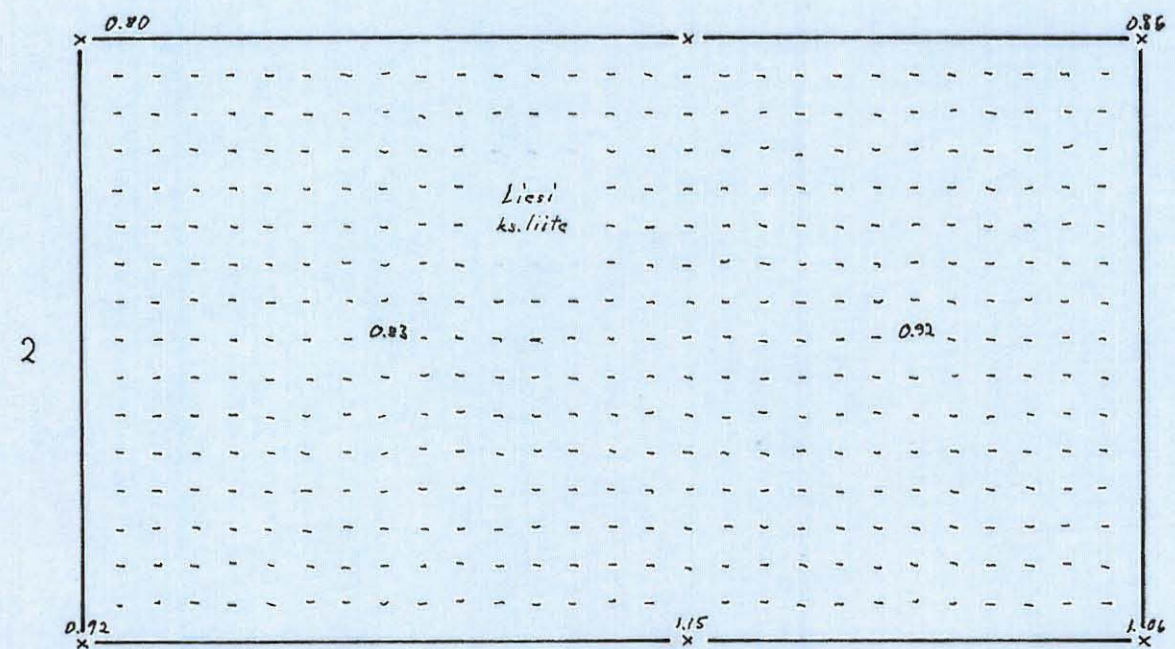
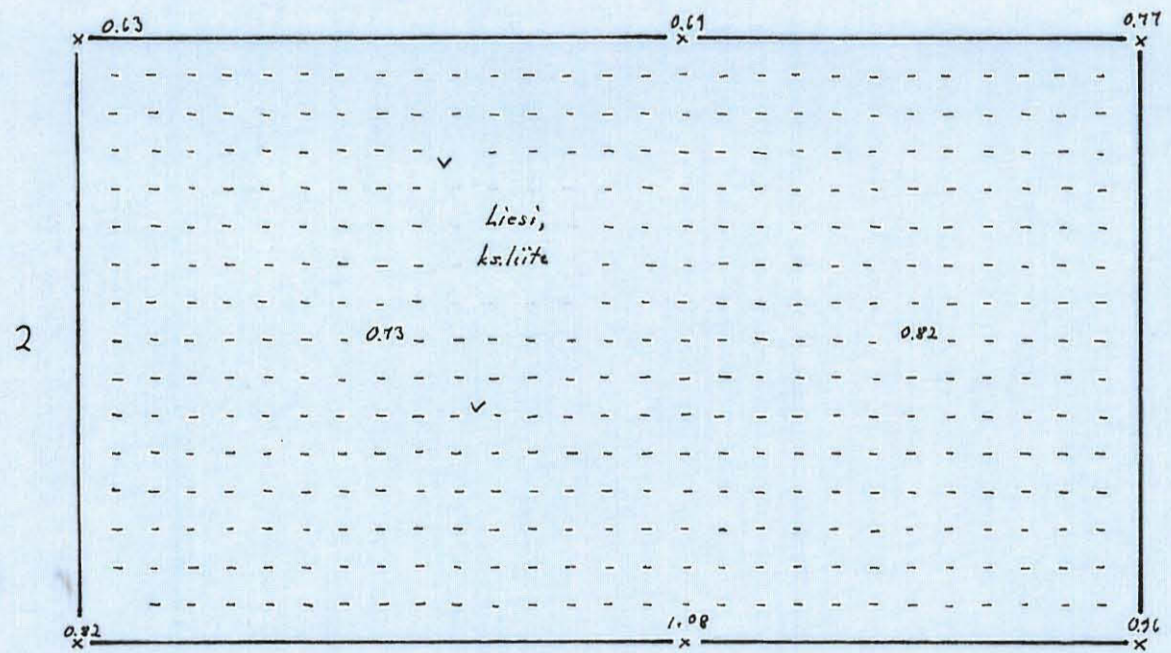
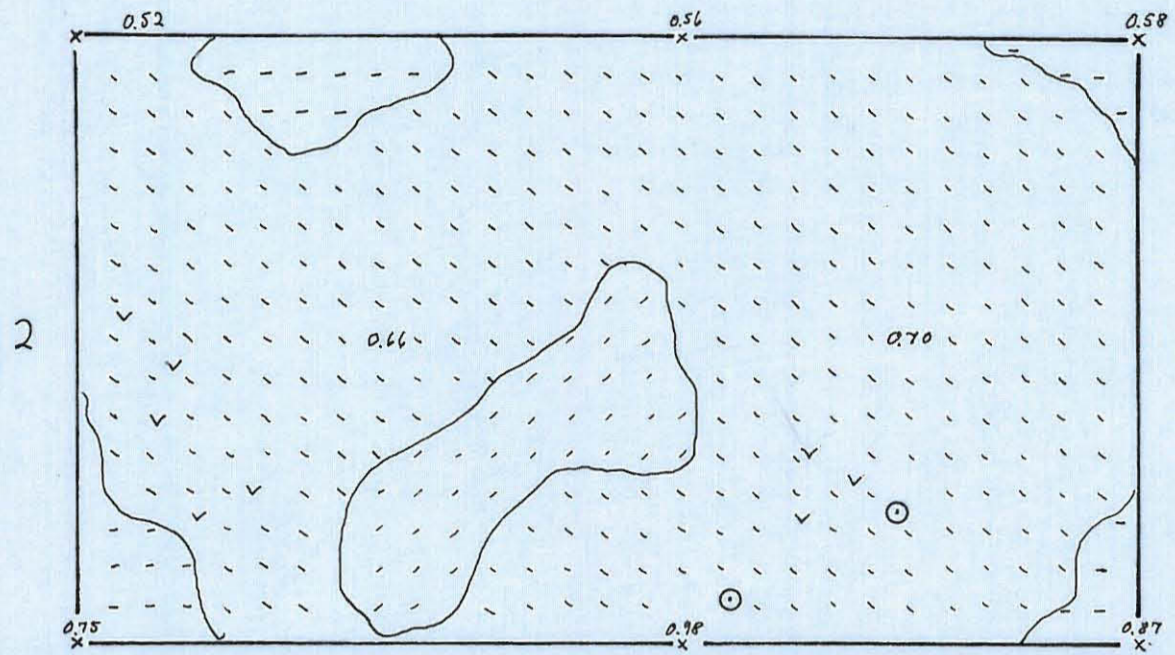
Hanmättöbetta hiekkaa

Ruskeaa hiekkaa

+ Keramiikka

⊙ Kuattikaavin

∇ Kuattiriskos

Liite 14

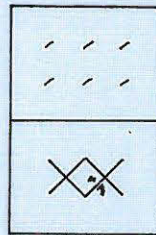
T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Liesiruudussa A2 kerros 3

1:10

Ruskea hiekka

Nokista hiekka, hiiltä

1) $\frac{63}{68}$

2) $\frac{61}{66}$

3) $\frac{63}{71}$

4) $\frac{63}{74}$

5) $\frac{63}{75}$

6) $\frac{68}{71}$

7) $\frac{64}{74}$

8) $\frac{67}{68}$

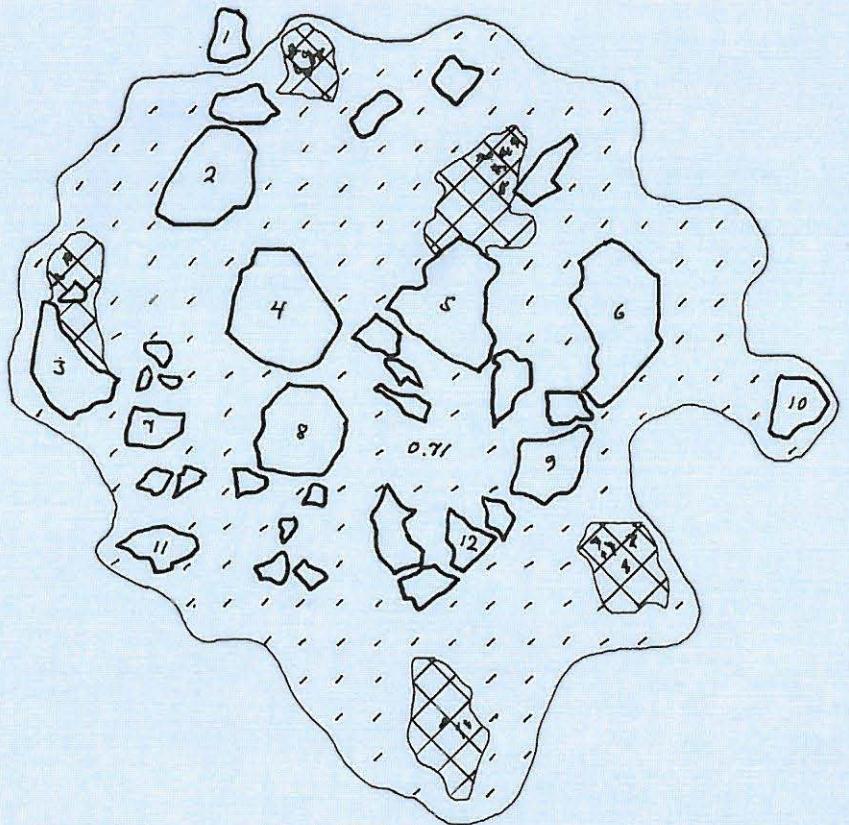
9) $\frac{68}{73}$

10) $\frac{65}{76}$

11) $\frac{67}{74}$

12) $\frac{70}{77}$

A2 kerros 3

Liite 15

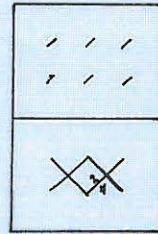
T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Liesi ruudussa A2 kerros 4

1:10

Ruskeaa hiekkaa

Vokista hiekkaa, hiiltä

A2 kerros 4

1) $\frac{68}{79}$

2) $\frac{68}{74}$

3) $\frac{66}{83}$

4) $\frac{66}{74}$

5) $\frac{69}{76}$

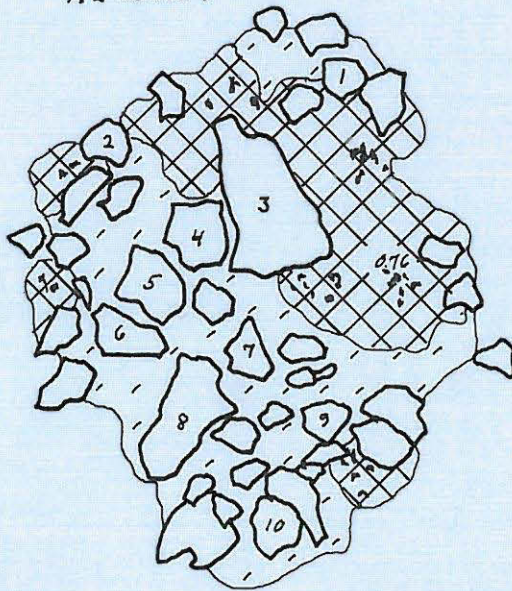
6) $\frac{68}{75}$

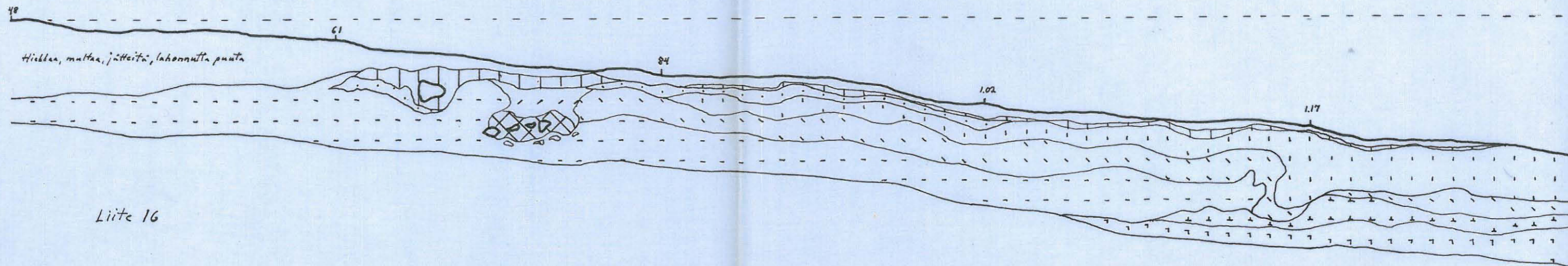
7) $\frac{71}{83}$

8) $\frac{70}{93}$

9) $\frac{69}{79}$

10) $\frac{75}{92}$

Liite 16

T. Miettinen 1965

KORPILAHTI

Lähdemäki

Profiili

1:25

	Multaa
- - -	Kellertävänharmaata hiekkaa
. . .	Harmaata hiekkaa
/ / /	Ruskeaa hiekkaa
X X X	Nöyryä hiekkaa
\ \ \	Hannakivunandeltaista hiekkaa
	Keltaista hiekkaa
△ △ △	Hiekan savensekaista simentt. kyllent. hiekkaa
∩ ∩ ∩	Karkeahkon harmaenviolettiin hiekkaa

